

Tütün Üretiminde Verimlilik ve Karlılık

Verimlilik:

En yüksek faydayı elde edecek şekilde bir işin veya çalışmanın gerçekleştirilmesi.

Karlılık:

En az maliyet ile en fazla verimin elde edilmesi

Bir üretimin devam edebilmesi için verimli ve karlı olması gerekir.

Bu nedenle;

Üretici, içerisinde bulunduğu bireysel ve bölgesel koşulları dikkate alarak bütün üretiminde kendi verimlilik esaslarını belirlemeli, sürekli iyileştirme ve geliştirme çabası içerisinde olmalıdır.

Etkili ve kalıcı karlılık ancak verimli çalışan sistemler ile mümkündür.

Tütün Üretiminde Verimlilik Esasları;

a- Ürün yönetimi

b- İş gücü planlaması

c- Mekanizasyon

d- Kaliteli ve doğru ana madde temini

e- Fayda maliyet analizi

Verimlilik ve Karlılık

Ürün yönetimi

- Bölgesel iklim ve toprak koşulları dikkate alınarak tütün üretimi için en doğru zamanının belirlenmesi
- Yönetilebilir ve en fazla faydayı üretecek üretim büyüklüğünün tespit edilmesi
- Bölgesel iklim ve toprak koşulları ile pazarlama imkanı dikkate alınarak en uygun alternatif ve münavebe ürünlerinin belirlenmesi

Verimlilik ve Karlılık

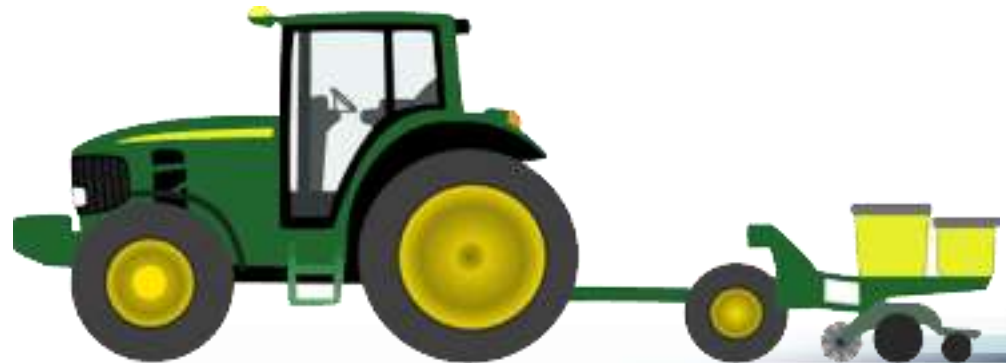
İş gücü planlaması

- Tütün üretiminde aile içerisinde yer alan ve üretime iş gücü katkısı sağlayacak kişilerin değerlendirilmesi
- İhtiyaç olması durumunda, ücret ödemeden ve yardımlaşma çerçevesinde iş gücü temin edebilme imkanı
- İhtiyaç olması halinde üretim alanına en yakın yerleşim yerlerinden ve doğru zamanda ücretli işçi temin edebilme imkanı
- Geleneksel yöntemler çerçevesinde işgücü gerektiren işlemlerin, mekanizasyon ile yapılabilme imkanının değerlendirilmesi

Mekanizasyon

- Bölgesel toprak koşulları da dikkate alınarak, üretim için en uygun olabilecek tarımsal alet ve makine doğru işlemler için doğru zamanda kullanılmalı
- Güncel gelişme ve ihtiyaçlar doğrultusunda, yenilenmiş veya yeni yapılmış tarımsal alet ve makine, üretime fayda sağlayacak şekilde değerlendirilmeli
- Yeni tarımsal alet ve makine alımlarında yıllık işlenen arazi büyüklüğü dikkate alınmalı, atıl makine işgücüne neden olunmamalı, ortak makine kullanım imkanları dikkate alınmalı

Verimlilik ve Karlılık

Kaliteli ve doğru ana madde temini

- Tütün üretiminde en önemli ana madde, üretimin yapılacağı topraktır. Bu nedenle, tütün üretimine en uygun arazi seçilmelidir.
- Bölgesel iklim ve toprak koşullarına göre, en iyi kalite ve verimi üretecek tohum kullanılmalıdır.
- En az ilaç kullanımı ve ilaç maliyeti ile üretimi gerçekleştirebilmek için hedefe uygun **DOĞRU** ilaç, **DOĞRU** zamanda **DOĞRU** dozda ve **DOĞRU** yöntemle kullanılmalıdır.
- Ürün kalitesi ve verimine önemli etki yapan Gübre, toprak analizi esas alınmak üzere, **DOĞRU** zamanda **DOĞRU** yöntemle kullanılmalıdır.
- İlaç, gübre ve bunların dışında ihtiyaç olabilecek girdilerin temininde, kooperatif yaklaşımı içerisinde ortak alım ve pazarlık gücü kullanılmalıdır

Her bir üretici,

- Kendi maliyet analizini yapabiliyor olmalıdır.
- Maliyet analiz tablosuna bakarak, verimsiz ve yüksek maliyetli işlemleri tespit edebiliyor olmalıdır.
- Verimsiz ve yüksek maliyetli işlemlerle ilgili iyileştirme ve geliştirme kararları alabiliyor olmalıdır.
- Alternatif ürün ve diğer kazanç alanları ile tütün üretiminin karlılığını karşılaştırabiliyor olmalıdır.
- Maliyet analiz tablosunu kullanarak, yıllar içerisindeki tütün üretimine ait verimlilik ve karlılık değişimlerini izlemelidir.

Verimlilik ve Karlılık noktasında, üreticinin nerede durduğunu anlayabilmesi için mutlaka **Fayda Maliyet Analizi** yapılıyor olmalıdır.

Bu nedenle,

bütün üretim sürecindeki işlemleri kayıt altına almalı ve değerlendirmelidir.

Verim ve Kalite

Verimlilik ve karlılık içerisinde bir üretim gerçekleştirebilmenin temel unsurlarından birisi de üründe **VERİM** ve **KALİTE** elde edilmesidir.

VERİM

Kaliteyi koruyarak aynı alandan en fazla miktarda ürün elde edilmesidir.

KALİTE

Ürün özelliklerinin iyi veya kötü olmasıdır.

Verim ve Kalite

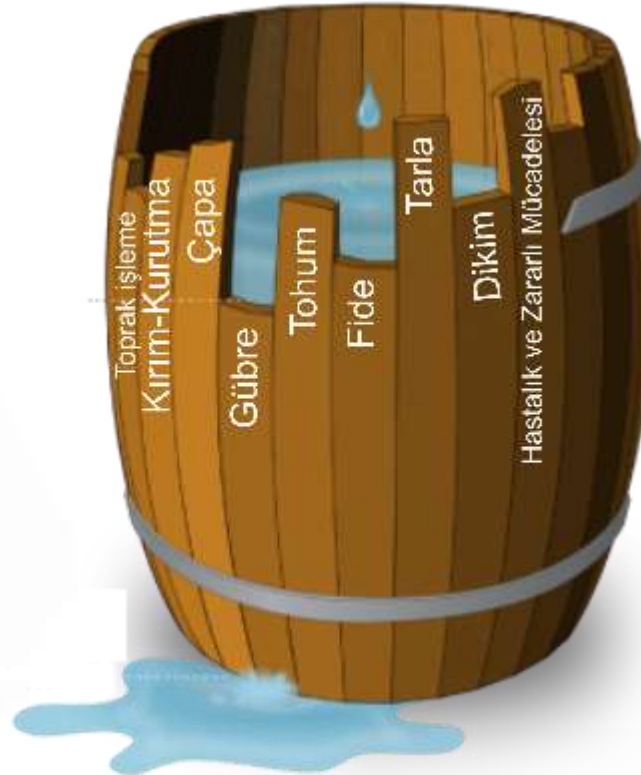
Tütün üretiminde verim ve kaliteyi etkileyen unsurlar

- Tarla seçimi
- Toprak analizi
- Toprak işleme
- Gübre kullanımı
- Sertifikalı ve doğru tohum
- Kaliteli fide
- Dikim deseni ve aşılama
- Çapa
- Hastalık ve zararlılarla mücadele
- Kırım ve kurutma

= **VERİM + KALİTE**

Tütün üretiminde verim ve kaliteyi etkileyen unsurlar

- Tarla seçiminden kurutmanın sonuna kadar geçen süredeki bütün işlemlerin verim ve kalite üzerinde etkisi bulunmaktadır. Söz konusu işlemlerin bir kısmının doğru bir kısmının eksik yapılması verim ve kalite üzerinde olumsuz etki yapacaktır.

Bir dekar tütün tarlasından **en az**;

100 kg İzmir menşei,

130 kg Samsun menşei,

120 kg Basma menşei kuru tütün elde edemiyorsanız

**Bir şeyi EKSİK veya YANLIŞ
yapıyor olmalısınız!..**

Nevi (Kalite) Tanımları

İZMİR MENŞEİ ÜRETİCİ TÜTÜNLERİ NEVİ TANIMLARI						
NEVİ	EL	BOYUT	RENK	DOKU	YAPRAK BÜTÜNLÜĞÜ	ARIZA VE HASTALIK
I	Uç, uç altı, 3. ana	Küçük	Parlak sarı, sarı ve bunların tonları	Kuvvetli ve esnek	Tam	Arızasız ve hastalısız
II	Uç, uç altı, 3. ana	Küçük, orta	Parlak sarının ve sarının az yeşilli tonları	Kuvvetli ve esnek	Tam	Arızasız ve hastalısız
III	Uç, uç altı, 3. ana, 2. ana	Küçük, orta	Sarının yeşilli tonları ve ikinci ana ellerin sarı tonları	Kuvvetli ve esnek	Tam	Arızasız ve hastalısız
IV	Uç altı, 3. ana, 2. ana, 1. ana	Küçük, orta	Sarının bütün tonları	Kuvvetlice	Tam, az yırtıklı	Arızasız ve hastalısız
V	3. ana, 2. ana, 1. ana, dip üstü	Orta, büyük	Sarının bütün tonları ve açık yeşil	Kuvvetlice dip üstü eller ile zayıf ana eller	Tam, az yırtıklı	Arızasız ve çok az hastalıklı
VI	Tüm eller	Küçük, orta, büyük	Sarının bütün tonları, yeşil ve kırmızı	Kuvvetli, kuvvetlice ve zayıf	Tam, az yırtıklı	Arızasız ve hastalısız yeşil ve kırmızı tütünler ile az arızalı ve az hastalıklı dip üstü eller
VII	Tüm eller	Boyut vasfı aranmaz	Yukarıdaki nevilerde yer alan bütün renkler	Doku vasfı aranmaz	Tam, az yırtıklı, yırtıklı	Arızalı ve hastalıklı (Karagöbek ve küflü tütünler hariç)
Su Çürüğü	Dip, filiz, karayeşil ve çürük tütünler ile kütlece %16'yı geçen tav, tütün dışı maddeler ve süprüntü şeklindeki tütün atıkları su çürüğü olarak kabul eldir.					
İhrak	Denk/kutunun tamamı su çürüğü vasfındaysa o denk/kutu ihrak olarak tanımlanır.					
Boyutlar	Küçük: En fazla 8 cm		Orta: 8-12 cm		Büyük: 12-16 cm	

Nevi (Kalite) Tanımları

SAMSUN (MADEN, EVKAF, CANİK) VE BAFRA MENŞEİ ÜRETİCİ TÜTÜNLERİ NEVİ TANIMLARI						
NEVİ	EL	BOYUT	RENK	DOKU	YAPRAK BÜTÜNLÜĞÜ	ARIZA VE HASTALIK
I	Uç, uç altı, 3. ana	Küçük	Parlak koyu kırmızı, kırmızı	Kuvvetli ve esnek	Tam	Arızasız ve hastaliksız
II	Uç, uç altı, 3. ana	Küçük, orta	Parlak kırmızının ve kırmızının az açık tonları	Kuvvetli ve esnek	Tam	Arızasız ve hastaliksız
III	Uç, uç altı, 3. ana, 2. ana	Küçük, orta	Kırmızının açık tonları ve 2. ana ellerin kırmızı tonları	Kuvvetli ve esnek	Tam	Arızasız ve hastaliksız
IV	Uç altı, 3. ana, 2. ana, 1. ana	Küçük, orta	Kırmızının bütün tonları	Kuvvetlice	Tam, az yırtıklı	Arızasız ve hastaliksız
V	3. ana, 2. ana, 1. ana, dip üstü	Orta, büyük	Kırmızının bütün tonları ve sarının koyu tonları	Kuvvetlice dip üstü eller ile zayıf ana eller	Tam, az yırtıklı	Arızasız ve çok az hastalıklı
VI	Tüm eller	Küçük, orta, büyük	Kırmızının bütün tonları, mat kırmızı ve yeşil tonları	Kuvvetli, kuvvetlice ve zayıf	Tam, az yırtıklı	Arızasız ve hastaliksız mat kırmızı ve yeşil tütünler ile az arızalı ve az hastalıklı dip üstü eller
VII	Tüm eller	Boyut vasfı aranmaz	Yukarıdaki nevilerde yer alan bütün renkler	Doku vasfı aranmaz	Tam, az yırtıklı, yırtıklı	Arızalı ve hastalıklı (Karagöbek ve küflü tütünler hariç)
Su Çürüğü	Dip, filiz, karayeşil, ve çürük tütünler ile kütlece %16'yı geçen tav, tütün dışı maddeler ve süprüntü şeklindeki tütün atıkları su çürüğü olarak kabul edilir.					
İhrak	Denk/kutunun tamamı su çürüğü vasfındaysa o denk/kutu ihrak olarak tanımlanır.					
Boyutlar	Küçük: En fazla 10 cm		Orta: 11-15 cm		Büyük: 16-24 cm	

Nevi (Kalite) Tanımları

BASMA MENŞEİ ÜRETİCİ TÜTÜNLERİ NEVİ TANIMLARI						
NEVİ	EL	BOYUT	RENK	DOKU	YAPRAK BÜTÜNLÜĞÜ	ARIZA VE HASTALIK
I	Uç, uç altı, 3. ana	Küçük	Parlak kırmızı, turuncu	Kuvvetli ve esnek	Tam	Arızasız ve hastaliksiz
II	Uç, uç altı, 3. ana	Küçük, orta	Kırmızı ve turuncunun az açık tonları	Kuvvetli ve esnek	Tam	Arızasız ve hastaliksiz
III	Uç, uç altı, 3. ana, 2. ana	Küçük, orta	Açık kırmızı ve koyu sarı	Kuvvetli ve esnek	Tam	Arızasız ve hastaliksiz
IV	Uç altı, 3. ana, 2. ana, 1. ana	Küçük, orta	Turuncunun bütün tonları	Kuvvetlice	Tam, az yırtıklı	Arızasız ve hastaliksiz
V	3. ana, 2. ana, 1. ana, dip üstü	Orta, büyük	Turuncunun ve sarının açık yeşilimsi tonları	Kuvvetlice dip üstü eller ile zayıf ana eller	Tam, az yırtıklı	Arızasız ve çok az hastalıklı
VI	Tüm eller	Küçük, orta, büyük	Sarının ve turuncunun açık tonları, mat kırmızı ve yeşil tonları	Kuvvetli, kuvvetlice ve zayıf	Tam, az yırtıklı	Arızasız ve hastaliksiz mat kırmızı ve yeşil tütünler ile az arızalı ve az hastalıklı dip üstü eller
VII	Tüm eller	Boyut vasfı aranmaz	Yukarıdaki nevilerde yer alan bütün renkler	Doku vasfı aranmaz	Tam, az yırtıklı, yırtıklı	Arızalı ve hastalıklı (Karagöbek ve küflü tütünler hariç)
Su Çürüğü	Dip, filiz, karayeşil, ve çürük tütünler ile kütlece %16'yı geçen tav, tütün dışı maddeler ve süprüntü şeklindeki tütün atıkları su çürüğü olarak kabul edilir.					
İhrak	Denk/kutunun tamamı su çürüğü vasfındaysa o denk/kutu ihrak olarak tanımlanır.					
Boyutlar	Küçük: En fazla 10 cm				Orta: 11-15 cm	Büyük: 16-20 cm

Nevi (Kalite)

Kalite değerlendirmesi sonucunda, yazılı sözleşme üzerinde yer alan **NEVİ** tanımlamaları ve el gruplarına göre,

Uç el için **en az II. nevi**

Uç altı el için **en az III. nevi**

2. Ve 3. ana el için **en az IV. nevi**

1. ana ve dip üstü el için **en az V. nevi (kalite)** tütün
üretmiyor iseniz,

**Bir şeyi EKSİK veya YANLIŞ
yapıyor olmalısınız!..**

Verim ve Kalite

- Verim ve Kalite ile ilgili olarak belirlenmiş minimum hedefleri elde edemiyor,
  - Tütün üretimini karlı ve verimli olarak gerçekleştiremediğinizi görüyor iseniz,
- şirketimizin bölgenizde görevli personelinden veya Agronomi şubesinden mutlaka destek almalısınız.

TTL Destek Hattı

0530 246 50 98